

Publicerad: 16.6.2020

Maria Viktorsson, biträdande utredare, tel. +358 (0)18 25 583

Kulturella och kreativa näringar 2017

I korthet

Drygt 630 personer på Åland hade 2017 sin huvudsysselsättning i en kreativ näringsgren, 350 män och drygt 280 kvinnor. De utgjorde 4,3 procent av alla sysselsatta på Åland samma år.

Drygt 420 var sysselsatta inom ett kreativt yrke, varav två tredjedelar var kvinnor.

1 540 personer hade en utbildning inom ett kreativt område, varav nästan två tredjedelar var kvinnor. Närmare 1 100 av dem var sysselsatta, medan över 350 var pensionärer och nästan 40 var arbetslösa.

Många personer med en kreativ utbildning och även en hel del av dem med kreativa yrken var sysselsatta inom andra näringsgrenar än de som har definierats som kreativa.

De kreativa näringsgrenarna omsatte drygt 75 miljoner euro 2017. Deras sammanlagda förädlingsvärde var drygt 33 miljoner euro, vilket motsvarade 3,5 procent av näringslivets sammanlagda förädlingsvärde.

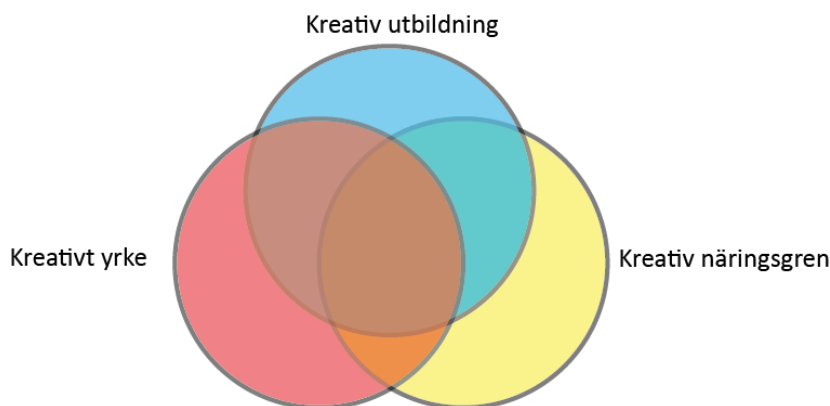
1 Uppdrag, avgränsningar och förklaringar

På uppdrag av landskapsregeringens kulturbyrå har ÅSUB tagit fram specifik statistik om de näringsgrenar som kan definieras som kulturella och kreativa. De första resultaten publicerades under 2019 i två publikationer i serien Översikter och indikatorer: Kulturella och kreativa näringar 2015 samt 2016. Denna sammanställning är en uppföljning på dessa och gäller 2017, eftersom detta är det senaste gemensamma året för vilket det finns färdig statistik på de aktuella områdena. Avsikten är att statistiken ska uppdateras återkommande.

Syftet är att sammanställa data som mera utförligt belyser den kulturella sektorn på Åland för att på sikt, på basis av statistiken, stärka utvecklingen hos de aktuella näringarna. De kulturella och kreativa näringarna har definierats i samråd med kulturbyrån. Även om den egentliga metoden för att framställa kulturräkenskaper i regel är ganska likadan i olika länder kan t.ex. valet av näringsgrenar avvika. För de åländska räkenskaperna har ÅSUB som utgångspunkt använt Statistikcentralens publikation "Kulturarbetskraft i Finland" och Tillväxtverkets (Sverige) rapport "Förutsättningar för kulturella och kreativa företag", samt Statistikcentralens satelliträkenskaper för kultur.

För de utvalda näringsgrenarna redovisas antal sysselsatta och antal företag samt företagens omsättning och förädlingsvärde. För de sysselsatta framgår också hur många som har ett yrke som definieras som kulturellt och kreativt och hur stor del av dem som är sysselsatta inom respektive utanför de utvalda näringsgrenarna. Därtill redovisas hur många personer som har en utbildning som kan klassas som kulturell och kreativ samt huruvida de är sysselsatta eller inte och i så fall inom vilka näringsgrenar. Följande figur ger en översiktlig illustration av hur kreativa näringsgrenar, yrken och utbildningar kan sammanfalla.

Figur 1. Skiss över sambandet mellan kreativa näringsgrenar, yrken och utbildningar

De utvalda yrkena baseras på Statistikcentralens definition av kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010.

I avsnitt 3 redovisas personer som har någon utbildning inom de kreativa och kulturella områdena samt vilken huvudsaklig verksamhet de har. Definitioner och förklaringar gällande befolkningens utbildning finns i avsnittet.

I bilagan redovisas de medtagna näringsgrenarna och yrkena med en detaljerad indelning. Det bör observeras att det för vissa av dessa näringsgrenar inte finns något att notera för Ålands del. I tabeller och diagram visas resultatet på en mera sammanslagen nivå för att ge en god överskådlighet och undvika röjande. I den löpande redovisningen i text, tabeller och figurer används genomgående termen "kreativa näringar" när de kreativa och kulturella näringarna avses.

Grunden för statistiken är registeruppgifter. Informationen om befolkningens sysselsättning och utbildning liksom gällande antal företag och deras omsättning och förädlingsvärde baseras på uppgifterna i de register som ÅSUB använder för sin officiella löpande statistikproduktion. Inga speciella förfrågningar eller uppgiftsinsamlingar har gjorts för denna sammanställning. Det betyder t.ex. när det gäller sysselsättning att det är personernas huvudsakliga aktivitet som kommer med. Om man t.ex. har en kreativ verksamhet som bisyssla men får sin huvudsakliga inkomst från ett annat arbete, fångas inte den kreativa sysslan upp av registerstatistiken. Det samma gäller för ett företag där en del av verksamheten kan definieras som kreativ men där företaget enligt sin huvudsakliga verksamhet har hänförs till en annan bransch i näringsgrensindelningen.

Alla uppgifter gäller hela Åland. ÅSUBs personal står gärna till tjänst med upplysningar om översikten. ÅSUBs löpande statistik om kultur, sysselsättning, företag och nationalräkenskaper finns tillgänglig på hemsidan (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer.

2 Sysselsatta

I detta avsnitt redovisas de sysselsatta inom dels de näringsgrenar och dels de yrken som har definierats som kreativa. De kreativa näringsgrenarna som framgår av bilaga 1 är här sammanslagna, i huvudsak till det som motsvarar tvåsiffernivå i den officiella näringsgrensindelningen. Därtill visas också huvudnäringsgrenarna för att det ska framgå hur personerna inom de kreativa branscherna placerar sig inom branschstrukturen totalt sett.

2.1 Drygt 630 sysselsatta inom de kreativa näringarna

Antalet sysselsatta på Åland var 14 745 år 2017. Av dessa arbetade 632 personer eller 4,3 procent inom de kreativa näringarna, vilket är en minskning jämfört med 2016. Minskningen har skett främst bland kvinnor samt i branschen Fritid- och nöjesverksamhet, medan branschen IT- och informationstjänster har ökat. Andelen sysselsatta inom kreativa näringar är något lägre än i Finland och Sverige, men någon exakt jämförelse går inte att göra eftersom definitionerna inte är helt överensstämmande. IT- och informationstjänster är den av de kreativa branscherna som sysselsätter flest, 229 personer. Det är också den bransch som gör att det är en majoritet av män inom de kreativa näringarna totalt sett. Den näst största kreativa branschen är Förlags-, film- och programverksamhet som sysselsätter knappt 80 personer. Fritid och nöje sysselsätter 46 personer, vilket är en kraftig minskning jämfört med 2016 då antalet var 81 och är förklaringen till minskningen av kvinnor totalt sett.

Tabell 1. Sysselsatta inom kreativa näringar efter näringsgren och kön 2017

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	632	284	348
Tillverkning av textil- och lädervaror	14	10	4
Grafisk produktion	18	7	11
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	27	10	17
Parti- och detaljhandel ¹⁾	36	21	15
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamh	75	36	39
Planering och sändning av program	31	15	16
IT-tjänster, informationstjänster	229	66	163
Arkitekttjänster	8	4	4
Reklam	14	9	5
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörst	22	16	6
Musik- och dansutbildning	29	14	15
Konstnärlig och kulturell verksamhet	28	13	15
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	55	45	10
Fritids- och nöjesverksamhet	46	18	28

¹⁾ Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 2 visar samtliga sysselsatta fördelade på huvudbranscher samt var de sysselsatta inom de kreativa näringarna placerar sig. Störst är de kreativa näringarnas andel av de sysselsatta inom branschen informations- och kommunikationsverksamhet där de utgör drygt 60 procent samt inom kultur, nöje och fritid där de är drygt en fjärdedel.

Tabell 2. Sysselsatta totalt och inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren 2017

Näringsgren	Totalt	Kreativa näringar	
		Antal	Andel, procent
Totalt	14 745	632	4,3
Jordbruk, skogsbruk och fiske	538	-	-
Utvinning av mineral	11	-	-
Tillverkning	904	59	6,5
Försörjning av el, gas, värme och kyla	103	-	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	67	-	-
Byggverksamhet	989	-	-
Handel; reparation av motorfordon m.m.	1 371	36	2,6
Transport och magasinering	1 673	-	-
Hotell- och restaurangverksamhet	708	-	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	539	335	62,2
Finans- och försäkringsverksamhet	502	-	-
Fastighetsverksamhet	142	-	-
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	455	42	9,2
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	442	2	0,5
Offentlig förvaltning m.m.	1 028	-	-
Utbildning	1 052	29	2,8
Vård och omsorg; sociala tjänster	2 705	-	-
Kultur, nöje och fritid	503	129	25,6
Annan serviceverksamhet	475	-	-
Förvärvsarbete i hushåll	19	-	-
Okänd	519	-	-

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De kreativa näringarna inom branscherna handel samt informations- och kommunikationsverksamhet har en yngre åldersprofil, runt två tredjedelar av de sysselsatta är under 45 år, medan tillverkning och utbildning har omvänd åldersfördelning med två tredjedelar över 45 år.

Tabell 3. Sysselsatta inom kreativa näringar efter huvudnäringsgren och ålder 2017

	Totalt	18-29	30-44	45-59	60+
Totalt	632	108	246	224	54
Tillverkning	59	6	14	28	11
Handel; reparation av motorfordon m.m.	36	8	16	7	5
Informations- och kommunikationsverksamhet	335	57	149	113	16
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	42	2	17	20	3
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster m.m.	2	2	-	-	-
Utbildning	29	3	7	11	8
Kultur, nöje och fritid	129	30	43	45	11

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 4 visar utvecklingen över antalet sysselsatta inom kreativa näringar under de tre åren statistiken sammanställts. Antalet sysselsatta har minskat under perioden och minskningen har varit större bland männen.

Tabell 4. Sysselsatta inom kreativa näringar 2015–2017

År	Totalt	Kvinnor	Män
2015	707	307	400
2016	658	305	353
2017	632	284	348

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

2.2 Yrke

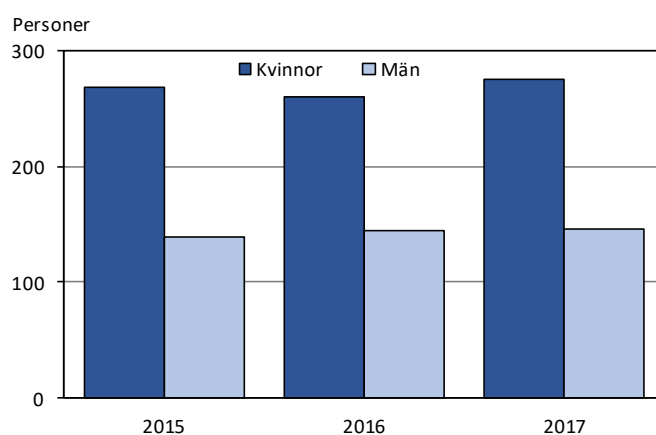
Drygt 420 personer har sin huvudsyssla inom yrken som definieras som kreativa, vilket är en ökning jämfört med 2016. Två tredjedelar av dessa är kvinnor och de flesta yrkesgrupperna har kvinnomajoritet, störst är den bland resebyråtjänstemän samt bibliotekarier och arkivarier. Konstnärerna har nu en jämnare könsfördelning än 2016, då gruppen bestod av betydligt fler män.

Tabell 5. Sysselsatta inom kreativa yrken efter yrke och kön 2017

Yrke	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	421	275	146
Arkitekter, planerare och lantmätare	43	28	15
Andra specialister inom undervisning	21	11	10
Specialister inom försäljning, marknadsföring och information	80	51	29
Bibliotekarier, arkivarier och specialister inom museisektorn	34	30	4
Journalister, författare och språkvetare	48	33	15
Konstnärer	45	21	24
Förmedlare av företagstjänster	26	11	15
Experter inom konst och kultur samt kökschefer	19	7	12
Resebyråtjänstemän	59	51	8
Bibliotekspersonal och arkivanställda	31	22	9
Personal inom resetjänster, konduktörer och guider	6	4	2
Konsthantverkare och finmekaniker	9	6	3

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Till skillnad från sysselsatta inom kreativa näringar som minskat under perioden 2015–2017, har antalet sysselsatta inom kreativa yrken ökat något, från 408 personer 2015 till 421 personer 2017, vilket illustreras i Figur 2.

Figur 2. Sysselsatta inom kreativa yrken 2015–2017

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Många av dem som har ett yrke som definieras som kreativt arbetar i andra näringsgrenar än de kreativa och även inom de kreativa näringsgrenarna finns majoriteten av de sysselsatta i andra yrken än de kreativa. Detta faktum illustreras i figur 3. 155 personer arbetar inom en kreativ näringsgren och har samtidigt ett kreativt yrke. De utgör en fjärdedel av de sysselsatta inom de kreativa näringarna och över en tredjedel av personerna med kreativa yrken.

Figur 3. Sysselsatta 2017 efter kombination av yrke och näringsgren

Kreativa yrken inom kreativa näringsgrenar 155 personer	Andra yrken inom kreativa näringsgrenar 477 personer
Kreativa yrken inom andra näringsgrenar 266 personer	Andra yrken inom andra näringsgrenar 13 847 personer

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Tabell 6 visar utvecklingen över ovanstående fördelning 2015–2017. Antal sysselsatta inom kreativa yrken både inom och utanför kreativa näringsgrenar har under denna period ökat något, medan en minskning har skett bland de som har ett annat yrke inom en kreativ näringsgren.

Tabell 6. Sysselsatta 2015–2017 efter kombination av yrke och näringsgren

	2015	2016	2017
Kreativa yrken inom kreativa näringsgrenar	147	154	155
Kreativa yrken inom andra näringsgrenar	261	250	266
Andra yrken inom kreativa näringsgrenar	560	504	477
Andra yrken inom andra näringsgrenar	13 503	13 690	13 847

Källa: ÅSUB Arbetsmarknad, Statistikcentralen

Större yrkesgrupper som inte är definierade som kreativa men som arbetar i kreativa branscher är specialister inom systemarbete, ikt-tekniker, kontorsassistenter, restaurang- och storhushållspersonal, försäljare, tryckeripersonal, montörer, hopsättare och tidningsutdelare. Av de kreativa näringsgrenarna har speciellt IT-tjänster ett stort antal anställda vars yrken inte har klassats som kreativa enligt den använda definitionen.

Omvänt kan man se vilka "icke-kreativa" branscher som sysselsätter ett större antal personer med kreativa yrken. Dit hör sjötransport, resebyråverksamhet, offentlig förvaltning samt intressebevakning och religiös verksamhet.

3 Utbildning

Uppgifter om befolkningens utbildning kommer från Statistikcentralens examensregister. Detta är tyvärr ofullständigt då uppgifter om examina som avläggs utanför Finland inte är kompletta i registret och många ålänningar studerar utomlands, framför allt i Sverige. Det har dock inletts ett samnordiskt projekt för utbyte av uppgifter över landsgränserna och examensregistret kompletterades för första gången med en del av de examina som avlagts i Sverige gällande befolkningen 2017. Därmed är antalet personer med kreativa utbildningar högre 2017 än tidigare år. Den största ökningen har skett i åldersgruppen 15–34 och utbildningsområdena marknadsföring och reklam, konst, kommunikationsvetenskap samt arkitektur/stads- och byggnadsplanering.

De studieområden som har valts ut som kreativa anknyter så långt det är möjligt till de utvalda näringsgrenarna och yrkena, men någon fullständig överensstämmelse mellan studieområden och näringsgren finns inte. För närmare information om hur urvalet har gjorts, se avsnitt 3 i tidigare publikationer av Kreativa och kulturella näringar.

Det bör observeras att utbildningarna som belyses i detta avsnitt enbart berör avlagda examina. Uppgifterna omfattar således inte kurser och utbildningar som inte leder till examen eller där personerna som har gått dem inte har avlagt examen. Inom många av de kreativa områdena är olika typer av kurser vanligt förekommande, varför antalet personer som har någon typ av kreativ utbildning är betydligt större än vad dessa siffror visar.

En person kan ha flera olika utbildningar. Här är alla som enligt examensregistret har examen inom de definierade områdena medräknade. Om en person har flera kreativa utbildningar, har den högsta tagits med eller om de är på samma nivå, den senaste utbildningen. Huruvida man utöver den kreativa utbildningen också har någon annan utbildning har inte undersökts, men det är troligen inte helt ovanligt.

3.1 Drygt 1 500 har utbildning inom kreativa områden

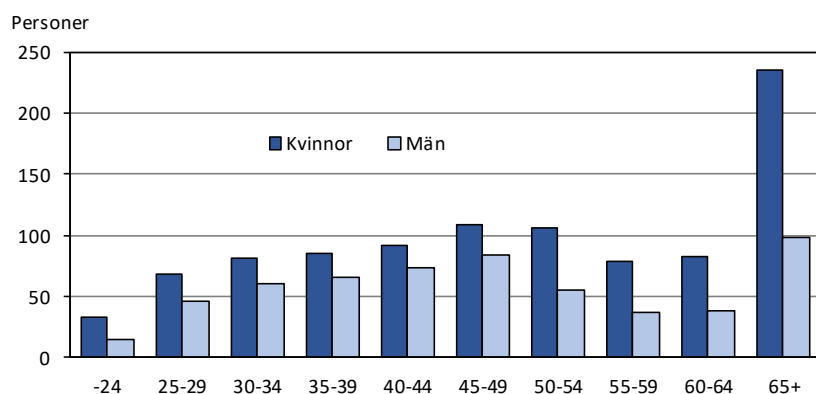
Av de 1 540 personer som har någon form av kreativ utbildning enligt ovanstående definitioner är knappa två tredjedelar kvinnor. Den största gruppen är de som har en utbildning inom textilteknik, 251 personer, följt av databehandling och kommunikation, 213 personer. Andra stora utbildningsområden är audiovisuella tekniker och media, språkutbildning samt arkitektur/stads- och byggnadsplanering.

Tabell 7. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2017 efter kön och område

Område	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 540	970	570
Hantverk	77	63	14
Bildkonst	34	28	6
Konst, olika utbildningar	92	54	38
Musik och uppträdande konst	50	24	26
Ämnesläroutbildning (hantverk, konst, musik)	13	8	5
Historia och arkeologi	66	39	27
Biblioteks- och informationsvetenskaper	11	10	1
Litteratur och språkvetenskap	44	39	5
Språkutbildning	146	124	22
Marknadsföring och reklam	51	36	15
Databehandling och kommunikation (IKT)	213	77	136
Kommunikationsvetenskap	53	33	20
Audiovisuella tekniker och media	160	92	68
Textilteknik (kläder, skor, lädervaror)	251	249	2
Materialteknik (glas, papper, plast, trä)	91	2	89
Mode, inredning och industriell design	75	64	11
Arkitektur, stads- och byggnadsplanering	113	28	85

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Åldersfördelningen för personerna med utbildning inom de olika områdena framgår i tabell 8 samt figur 4 och 5. Textilteknik och materialteknik är de utbildningar med den äldsta åldersprofilen, där hälften har fyllt 65 år. Den största koncentrationen till yngre åldersgrupper har de som är utbildade inom audiovisuella tekniker och media, där två tredjedelar är under 35 år och 90 procent under 45. Andra områden där över hälften är yngre än 45 år är kommunikationsvetenskap, konst samt mode, inredning och design.

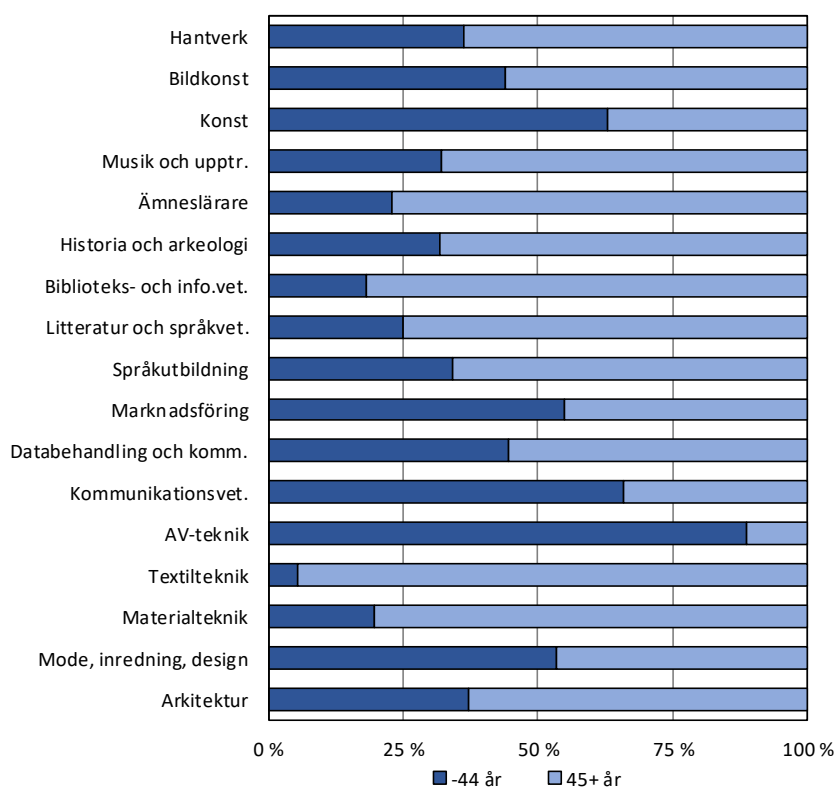
Figur 4. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2017 efter ålder och kön

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Tabell 8. Personer med utbildning inom de kreativa näringarna 2017 efter ålder och område

Område	Totalt	Ålder				
		15-34	35-44	45-54	55-64	65+
Totalt	1 540	303	315	354	235	333
Hantverk	77	5	23	17	24	8
Bildkonst	34	5	10	7	4	8
Konst, olika utbildningar	92	31	27	12	8	14
Musik och uppträdande konst	50	8	8	12	14	8
Ämneslärarutbildning (hantverk, konst, musik)	13	-	3	4	3	3
Historia och arkeologi	66	11	10	19	16	10
Biblioteks- och informationsvetenskaper	11	-	2	6	-	3
Litteratur och språkvetenskap	44	4	7	10	12	11
Språkutbildning	146	24	26	25	29	42
Marknadsföring och reklam	51	16	12	12	6	5
Databehandling och kommunikation (IKT)	213	22	73	99	15	4
Kommunikationsvetenskap	53	15	20	6	6	6
Audiovisuella tekniker och media	160	102	40	8	1	9
Textilteknik (kläder, skor, lädervaror)	251	7	7	63	39	135
Materialteknik (glas, papper, plast, trä)	91	8	10	9	23	41
Mode, inredning och industriell design	75	22	18	13	15	7
Arkitektur, stads- och byggnadsplanering	113	23	19	32	20	19

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

Figur 5. Personer med utbildningar inom de kreativa näringarna 2017 efter ålder och område

Källa: ÅSUB Utbildning, Statistikcentralen

3.2 En stor del av de kreativt utbildade arbetar i andra branscher än de kreativa

Av de 1 540 personerna med kreativ utbildning är drygt två tredjedelar sysselsatta och knappt en fjärdedel pensionärer. Andelen sysselsatta är något större bland männen, medan andelen pensionärer är större bland kvinnorna.

Tabell 9. Personer med kreativ utbildning efter huvudsaklig verksamhet och kön 2017

Huvudsaklig verksamhet	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 540	970	570
Arbetslösa	39	19	20
Pensionärer	354	245	109
Studera, skolelever	11	7	4
Sysselsatta	1 076	660	416
Övriga	60	39	21

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De kreativt utbildade som är sysselsatta fördelar sig på nästan alla näringsgrenar. Flest finns inom vård, omsorg och sociala tjänster samt utbildning, vilka har en majoritet av kvinnor. Övriga stora näringsgrenar med runt 100 personer med kreativ utbildning, är handel, offentlig förvaltning och transport. Könsfördelningen är jämnare i dessa branscher.

Tabell 10. Sysselsatta personer med kreativ utbildning efter näringsgren och kön 2017

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Sysselsatta totalt	1076	660	416
Jordbruk, skogsbruk och fiske	19	11	8
Utvinnning av mineral	-	-	-
Tillverkning	50	22	28
Försörjning av el, gas, värme och kyla	4	1	3
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	3	2	1
Byggverksamhet	46	6	40
Handel; reparation av motorfordon m.m.	106	63	43
Transport och magasinering	93	49	44
Hotell- och restaurangverksamhet	22	15	7
Informations- och kommunikationsverksamhet	75	30	45
Finans- och försäkringsverksamhet	35	25	10
Fastighetsverksamhet	12	8	4
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	60	32	28
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	26	15	11
Offentlig förvaltning m.m.	97	64	33
Utbildning	136	101	35
Vård och omsorg; sociala tjänster	139	125	14
Kultur, nöje och fritid	74	45	29
Annan serviceverksamhet	49	34	15
Förvärvsarbete i hushåll	1	1	
Verksamhet vid internationella organisationer	-	-	-
Okänd	29	11	18

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

De arbetslösa utgör 3,2 procent av de personer med kreativ utbildning som är under 65 år och ingår i arbetskraften, vilket kan jämföras med den totala arbetslösheten 2017 på 3,6 procent.

Endast 13 procent, dvs 139 personer, av de sysselsatta med kreativ utbildning arbetar inom en bransch som är definierad som kreativ. Närmare hälften av dessa finns inom informations- och kommunikationsverksamhet. Dels är det möjligt att personer utöver den kreativa utbildningen har en annan utbildning som anknyter närmare till den bransch där man arbetar. Dels kan det vara så att även om man arbetar med det som den kreativa utbildningen syftar till, så räknas inte branschen med bland de kreativa, t.ex. området utbildning.

Tabell 11. Sysselsatt befolkning inom kreativa näringar 2017 som har kreativ utbildning

Näringsgren	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	139	86	53
Tillverkning	8	7	1
Handel	2	-	2
Informations- och kommunikationsverksamhet	60	28	32
Verksamhet inom ekonomi och teknik m.m.	20	14	6
Utbildning	13	6	7
Kultur, nöje och fritid	36	31	5

Källa: ÅSUB Utbildning och Arbetsmarknad, Statistikcentralen

4 Företag, omsättning och förädlingsvärde

I detta avsnitt redovisas dels antalet företag i de branscher som har definierats som kreativa och dels omsättningen och förädlingsvärdet i dessa branscher.

4.1 Företag

Det finns närmare 220 företag inom de branscher som räknas som kreativa, varav över 90 procent har 0–4 anställda. Flest finns inom gruppen konstnärlig och kulturell verksamhet samt design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstjänster.

Tabell 12. Företag inom kreativa näringar efter näringsgren och personalens storlek 2017

Näringsgren	Personalens storlek, personer				
	Totalt	0-4 ²⁾	5-9	10-19	20+
Totalt	216	203	5	2	6
Tillverkning av textil- och lädervaror	14	14	-	-	-
Grafisk produktion	8	7	1	-	-
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	2	1	-	-	1
Parti- och detaljhandel ¹⁾	19	16	3	-	-
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamh.	21	19	-	-	2
Planering och sändning av program	2	-	1	-	1
IT-tjänster, informationstjänster	17	14	-	2	1
Arkitekttjänster	11	11	-	-	-
Reklam	18	18	-	-	-
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arr.tj. m.m.	44	44	-	-	-
Musik- och dansutbildning	3	3	-	-	-
Konstnärlig och kulturell verksamhet	45	45	-	-	-
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-	-	-	-	-
Fritids- och nöjesverksamhet	12	11	-	-	1

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

2) Inklusivt okänt

Källa: ÅSUB Företag, Statistikcentralen

4.2 Omsättning

Den totala omsättningen i de kreativa branscherna är drygt 75 miljoner euro, vilket innebär en marginell ökning från 2016. Branschen IT- och informationstjänster ökar och står nu för närmare hälften av den totala omsättningen. Förlagsverksamhet m.m. omsätter fortsättningsvis 11 miljoner medan handelns omsättning minskat från 10 miljoner 2016 till 6 miljoner 2017. Statistiken omfattar uppgifter från cirka 390 olika aktörer, bolag, fysiska personer, stiftelser etc.

Tabell 13. Omsättning för kreativa näringar efter näringsgren 2017

Näringsgren	Omsättning, euro
Totalt	75 374 000
Tillverkning av textil- och lädervaror	1 255 000
Grafisk produktion	3 415 000
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	3 735 000
Parti- och detaljhandel ¹⁾	6 243 000
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	11 136 000
Planering och sändning av program	2 669 000
IT-tjänster, informationstjänster	36 594 000
Arkitekttjänster	812 000
Reklam	938 000
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	1 203 000
Musik- och dansutbildning	137 000
Konstnärlig och kulturell verksamhet	1 845 000
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-
Fritids- och nöjesverksamhet	5 392 000

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Företag, Statistikcentralen

4.3 Förädlingsvärde

Förädlingsvärdet definieras som skillnaden mellan ett företags produktionsvärde och dess inköp från andra företag. Förädlingsvärdet är således den ökning av värdet av de inköpta varorna och tjänsterna som bearbetningen medför. För företag som inte gör några inköp från andra företag sammanfaller förädlingsvärdet med produktionsvärdet. Det summerade förädlingsvärdet för alla branscher är lika med BNP till baspris. Om man från förädlingsvärdet drar bort löner och sociala avgifter återstår driftsöverskottet brutto.

Det sammanlagda förädlingsvärdet för näringslivets kreativa näringar 2017 är 33,4 miljoner euro, varav IT- och informationstjänster står för hälften. Av de övriga branscherna har förlagsverksamhet, film-, video- och tv-programverksamhet det största förädlingsvärdet, 4,7 miljoner, eller 14 procent av totalen.

Det samlade förädlingsvärdet inom de kreativa näringarna har ökat något jämfört med 2015 och 2016. Ökningen har skett framförallt inom förlagsverksamhet m.m.

Tabell 14. Förädlingsvärde för kreativa näringar efter näringsgren 2017

Näringsgren	Förädlingsvärde, euro
Totalt	33 362 000
Tillverkning av textil- och lädervaror	544 000
Grafisk produktion	1 537 000
Tillverkning av musikinstrument, spel och leksaker	1 634 000
Parti- och detaljhandel ¹⁾	1 731 000
Förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet	4 694 000
Planering och sändning av program	1 844 000
IT-tjänster, informationstjänster	16 503 000
Arkitekttjänster	535 000
Reklam	588 000
Design, fotoateljéer, översättning, program- och arrangörstj. m.m.	741 000
Musik- och dansutbildning	83 000
Konstnärlig och kulturell verksamhet	507 000
Biblioteks- och museiverksamhet m.m.	-
Fritids- och nöjesverksamhet	2 421 000

1) Handel med papper, böcker, musikinstrument, inspelningar, spel och leksaker, fotoutrustning m.m.

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Tabell 15 visar näringslivets totala förädlingsvärde fördelat på huvudbranscher och hur stor del av det som kommer från de kreativa näringarna. Klart störst, 59 procent, är de kreativa näringarnas andel i branschen information och kommunikation, dit bl.a. förlags-, film- och programverksamhet samt IT-tjänster hör.

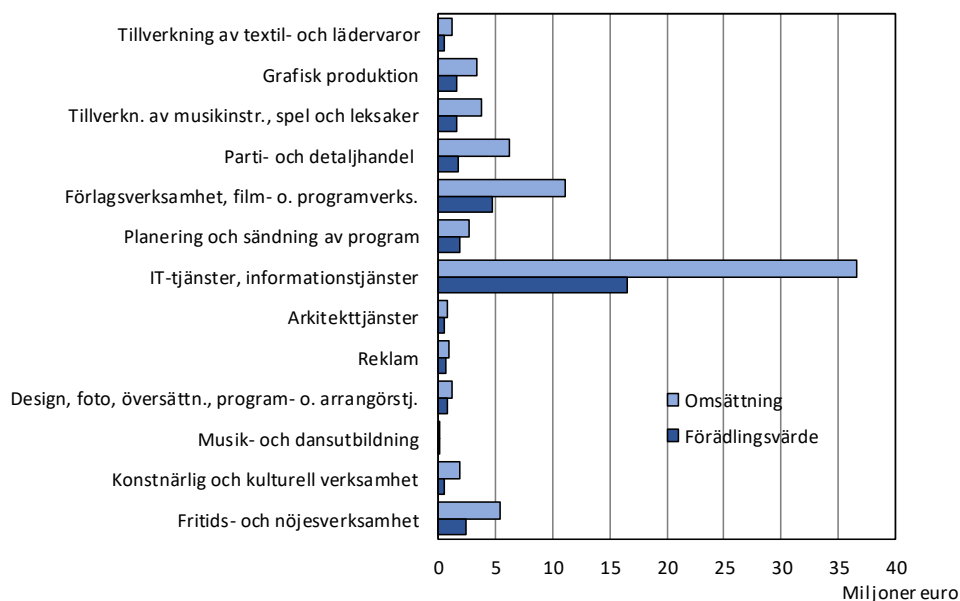
Tabell 15. Förädlingsvärde totalt inom näringslivet och för kreativa näringar efter näringsgren 2017

Näringsgren	Totalt Milj. euro	Kreativa näringar	
		Milj. euro	Andel, procent
Totalt	939,9	33,4	3,5
Jordbruk, skogsbruk och fiske	28,3	-	-
Utvinning av mineral	1,0	-	-
Tillverkning	67,9	3,7	5,5
Försörjning av el, gas, värme och kyla	19,6	-	-
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshant.	8,1	-	-
Byggverksamhet	58,1	-	-
Handel; reparation av motorfordon m.m.	78,6	1,7	2,2
Transport och magasinering	252,4	-	-
Hotell- och restaurangverksamhet	25,0	-	-
Informations- och kommunikationsverksamhet	39,1	23,0	59,0
Finans- och försäkringsverksamhet	103,9	-	-
Fastighetsverksamhet	155,6	-	-
Verksamhet inom juridik, ekonomi m.m.	25,5	1,9	7,3
Uthyrning, fastighetsserv., resetjänster m.m.	19,4	0,0	0,0
Offentlig förvaltning m.m.	0,0	-	-
Utbildning	0,8	0,1	10,2
Vård och omsorg; sociala tjänster	9,6	-	-
Kultur, nöje och fritid	39,9	2,9	7,3
Annan serviceverksamhet	7,3	-	-
Förvärvsarbete i hushåll	0,0	-	-
Verksamhet vid internationella organisationer	0,0	-	-
Okänd	0,0	-	-

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Figur 6 illustrerar förädlingsvärdet i förhållande till omsättningen inom de kreativa näringsgrenarna. I de flesta av branscherna är förädlingsvärdets andel 30–50 procent av omsättningen. Inom planering och sändning av program, arkitekttjänster, reklam, design, foto och översättning samt musik- och dansutbildning är andelen 60 procent eller högre, medan konstnärlig och kulturell verksamhet samt handeln har ett lågt förädlingsvärde i förhållande till omsättningen, 27 respektive 28 procent.

Figur 6. Omsättning och förädlingsvärde inom de kreativa näringarna 2017

Källa: ÅSUB Nationalräkenskaper, Statistikcentralen

Under perioden 2015–2017 har antalet företag inom kreativa näringar och företagens omsättning minskat medan förädlingsvärdet ökat.

Tabell 16. Antal företag, omsättning och förädlingsvärde 2015–2017

Kreativa näringar	2015	2016	2017
Antal företag	230	236	216
Omsättning, Milj. Euro	81,3	75,0	75,4
Förädlingsvärde, Milj. Euro	31,5	31,8	33,4

5 Avslutande kommentar

När det nu finns uppgifter om de kulturella och kreativa näringarna under en treårsperiod, 2015–2017, kan vissa slutsatser om trender och utveckling konstateras. En minskning av antalet sysselsatta inom de kreativa näringarna har skett, men däremot har antalet sysselsatta inom kreativa yrken ökat. Ökningen av sysselsatta inom kreativa yrken har skett både inom de kreativa näringarna men också inom andra näringar. Minskningen av sysselsatta inom de kreativa näringarna har således skett bland dem som har andra yrken än kreativa.

Antal företag inom kreativa näringar har under treårsperioden minskat, liksom omsättningen hos dessa. Den minskade omsättningen kommer framförallt från handeln samt förlagsverksamhet, film-, video- och TV-programverksamhet. Den sistnämnda branschen har dock ökat förädlingsvärdet och står för en stor del av den samlade ökningen av förädlingsvärdet inom de kreativa näringarna.

Det kan inte dras någon slutsats kring utvecklingen av kreativa utbildningar under denna treårsperiod, eftersom förutsättningarna för jämförbarhet ändrats. Detta på grund av att examensregistret kompletterades för första gången med en del av de examina som avlagts i Sverige 2017 som en följd av det nya samnordiska projektet för utbyte av uppgifter över landsgränserna.

Bilaga

Näringsgrenar som räknas med i "kulturella och kreativa näringar"

Näringsgren	Kod
Garntillverkning	13 100
Vävnadstillverkning	13 200
Blekning, färgning och annan textilberedning	13 300
Tillverkning av inredningstextilier	13 921
Tillverkning av pressenningar, segel och andra sydda textilprodukter	13 922
Tågvirkes- och bindgarnstillverkning	13 940
Övrig textiliellverkning	13 990
Tillverkning av läder- och skinnkläder	14 110
Tillverkning av arbets-, skydds- och överdragskläder	14 120
Tillverkning av andra gång- och ytterkläder	14 130
Tillverkning av underkläder, skjortor och blusar	14 140
Tillverkning av andra beklädnadsvaror och tillbehör	14 190
Garvning och annan läderberedning; pälsberedning	15 110
Tillverkning av reseffekter, handväskor, sadel- och seldon m.m.	15 120
Tillverkning av skodon	15 200
Tryckning av dagstidningar	18 110
Annan tryckning	18 120
Grafiska tjänster före tryckning (prepress/premedia)	18 130
Bokbindning och andra tjänster i samband med tryckning	18 140
Tillverkning av hemelektronik	26 400
Tillverkning av musikinstrument	32 200
Tillverkning av spel och leksaker	32 400
Partihandel med hemelektronik	46 432
Partihandel med fotoutrustning och -tillbehör	46 433
Partihandel med pappers- och kontorsartiklar	46 491
Partihandel med böcker	46 492
Partihandel med leksaker och spel	46 496
Specialiserad butikshandel med ljud- och bildanläggningar samt videoutrustning	47 430
Partihandel med musikinstrument och musikartiklar	47 593
Specialiserad butikshandel med böcker	47 610
Specialiserad butikshandel med pappers- och kontorsmaterial	47 621
Specialiserad butikshandel med tidskrifter och tidningar	47 622
Specialiserad butikshandel med inspelade och oinspelade band och skivor för musik och bild	47 630
Specialiserad butikshandel med spel och leksaker	47 650
Konstfärer	47 781
Specialiserad butikshandel med fotoartiklar	47 782
Antikvitetsaffärer	47 791
Antikvariat	47 792
Postorderhandel och näthandel av böcker, musik- och videoband	47 911
Bokutgivning	58 110
Publicering av kataloger och sändlistor	58 120
Tidningsutgivning	58 130
Utgivning av lokaltidningar och tidningar som utkommer mera sällan	58 141
Utgivning av tidskrifter	58 142
Annan förlagsverksamhet	58 190
Utgivning av dataspel	58 210
Utgivning av annan programvara	58 290
Produktion av film	59 110
Efterproduktion av film, video och TV-program	59 120
Film-, video- och TV-programdistribution	59 130
Filmvisning	59 140
Ljudinspelning och fonogramutgivning	59 200

Näringsgren	Kod
Sändning av radioprogram	60 100
Planering av tv-program och sändningsverksamhet	60 201
Avgiftsbelagda tv-kanaler	60 202
Dataprogrammering	62 010
Webbportaler	63 120
Nyhetservice	63 910
Arkitekttjänster	71 110
Reklambyråverksamhet	73 111
Direkt- och utomhusreklamverksamhet	73 112
Övrig reklamverksamhet	73 119
Mediebyråverksamhet och annonsförsäljning	73 120
Grafisk designverksamhet	74 101
Inredningsplanering	74 102
Industri designverksamhet	74 109
Fotografiateljéer	74 201
Fotoframkallning	74 202
Översättning och tolkning	74 300
Programbyråer och managertjänster	74 901
Uthyrning av videokassetter och dvd-skivor	77 220
Arrangemang av kongresser och mässor	82 300
Musik- och dansutbildning	85 520
Artistisk verksamhet	90 010
Stödtjänster till artistisk verksamhet	90 020
Litterärt och konstnärligt skapande	90 030
Drift av teatrar, konserthus o.d.	90 040
Biblioteks- och arkivverksamhet	91 010
Museiverksamhet	91 020
Vård av historiska minnesmärken och byggnader	91 030
Nöjes- och temaparksverksamhet	93 210
Övrig fritids- och nöjesverksamhet	93 299

Kulturyrken enligt yrkesklassificeringen 2010

Yrke	Kod
Reklam- och kommunikationschefer, PR-chefer	1 222
Arkitekter inom husbyggande	2 161
Landskapsarkitekter	2 162
Produkt- och modedesigner	2 163
Samhälls- och trafikplanerare	2 164
Grafiska och multimediadesigner	2 166
Övriga musklärare	2 354
Övriga lärare i konstnärliga ämnen	2 355
Specialister inom reklam och marknadsföring	2 431
Informatörer	2 432
Arkivarier	26 211
Specialister inom museisektorn	26 212
Bibliotekarier, informatiker m.fl.	2 622
Författare m.fl.	2 641
Redaktionschefer och -sekreterare, programchefer	26 421
Redaktörer vid tidningar m.fl.	26 422
Radio- och TV-redaktörer	26 423
Översättare, tolkar och andra språkvetare	2 643
Bildkonstnärer	2 651
Musiker, sångare och kompositörer	2 652
Danskonstnärer och koreografer	2 653
Regissörer och producenter	2 654
Skådespelare	2 655
Presentatörer, konferencierer m.fl.	2 656
Övriga konstnärer	2 659
Övriga experter inom affärlivet	3 339
Fotografer	3 431
Inredningsplanerare m.fl.	3 432
Galleri-, musei- och bibliotekstekniker	3 433
Övriga experter inom konst och kultur	3 435
Resebyråtjänstemän	4 221
Bibliotekspersonal	4 411
Arkivanställda	4 415
Guider	5 113
Urmakare och övriga tillverkare av finmekaniska instrument	7 311
Musikinstrumentmakare och -stämmare	7 312
Juvel-, guld- och silversmeder	7 313
Ler- och tegelgjutare, drejare	7 314
Glasblåsare, -skärare, -slipare och -efterbehandlare	7 315
Glasgravörer, glasetsare och skyltmålare	7 316
Konsthandverkare i trä m.m.	7 317
Konsthandverkare i textil, läder m.m.	7 318
Övriga konsthandverkare	7 319